

Ce trebuie să cunoașteți referitor la:

a). Incompatibilitate

Atunci când o persoană ce face parte din aparatul judiciar (judecător, procuror, organ de cercetare penală, magistrat asistent, grefier, expert și interpret) este împiedicată să participe la activitatea procesuală dintr-o cauză, în sensul că ar putea fi pusă la îndoială imparțialitatea și obiectivitatea acestuia, se află într-o situație de incompatibilitate.

Incompatibilitatea nu este o incompetență ci o situație specială în care se află un subiect oficial față de o cauză penală.

Potrivit dispozițiilor art. 46 – 49 din Codul de procedură penală cazurile de incompatibilitate sunt:

- rudenția între judecători, rudenția între procuror, magistrat asistent ori grefier, sau între aceștia și completul de judecată;
- participarea judecătorului la soluționarea cauzei în fond;
- atunci când un judecător a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale în cauza pe care o soluționează sau a dispus trimiterea în judecată ori a pus concluzii în fond în calitate de procuror, ori a emis mandat de arestare preventivă în cursul urmăririi penale;
- dacă judecătorul, procurorul sau organul de cercetare a avut calitatea de apărător sau reprezentant al uneia dintre părți;
- dacă judecătorul, procurorul, organul de cercetare penală, expertul ori interpretul sunt interesați personal, sau soțul ori rudele apropiate acestora, sub orice formă, în soluționarea cauzei respective;
- procurorul care a participat ca judecător la soluționarea cauzei în primă instanță nu poate pune concluzii la judecarea ei în căile de atac;
- persoana care a efectuat urmărirea penală nu mai poate efectua completarea sau refacerea acesteia atunci când instanța dispune în acest fel.

b). Abținere

Este o obligație pe care o persoană din aparatul judiciar o are atunci când a luat cunoștință de faptul că nu poate participa la rezolvarea cauzei penale.

c). Recuzare

Dacă abținerea este o inițiativă ce aparține persoanei ce se află în una din cauzele de incompatibilitate prezentate mai sus, recuzarea este posibilitatea legală pe care o aveți dumneavoastră în calitate de parte într-un proces penal atunci când apreciați că vreuna din persoanele implicate în judecarea cauzei se află într-o asemenea situație.

1. În calitate de parte într-un proces penal puteți solicita recuzarea atât în cursul urmăririi penale cât și în faza de judecată, de îndată, ce ați aflat de existența cazului de incompatibilitate, formulând în acest sens o cerere de recuzare.

Cererea de recuzare o puteți formula în scris sau oral cu arătarea cazului de incompatibilitate ce constituie motivul recuzării.

2. **În cursul urmăririi penale**, puteți solicita recuzarea persoanei care efectuează cercetarea penală, situație în care cererea o puteți adresa fie organului de cercetare penală, fie procurorului. În ambele situații cererea de recuzare v-a fi soluționată de procuror într-un termen de 3 zile, printr-o ordonanță.

3. Dacă procesul penal în care sunteți parte a ajuns în **faza de judecată** puteți formula cerere de recuzare fie a întregului complet de judecată, fie a uneia din membrii acestuia.

4. Cererea de recuzare se v-a soluționa de un alt complet de judecată, atunci când recuzarea privește o parte din membrii completului, sau de o instanță superioară atunci când recuzarea privește întreaga instanță.

Soluționarea cererii se v-a face într-o ședință secretă, iar dacă instanța apreciază ca fiind necesar, se v-a proceda și la ascultarea dumneavoastră.

5. În situația în care s-a admis cererea de recuzare, instanța v-a stabili care din persoanele ce participă la judecată vor mai putea lua

parte la judecarea cauzei sau cărei instanțe egale în grad îi v-a revenii cauza spre soluționare.

6. Împotriva încheierii prin care s-a admis recuzarea nu puteți formula nici o cale de atac.

d). În cazul în care judecarea unei cauze penale nu se poate face în bune condiții la o instanță, deoarece ar exista un climat nepotrivit se poate solicita transferarea respectivei cauze la o altă instanță.

În calitate de parte în proces penal aveți posibilitatea legală de a solicita strămutarea unei cauze la o altă instanță.

Această posibilitate legală este prevăzută și pentru procurori și ministrul justiției.

Deși, cazurile de strămutare nu sunt expres prevăzute de lege se poate solicita strămutarea pentru a se asigura o desfășurarea normală a procesului penal.

De exemplu, dacă una dintre părți este rudă cu președintele instanței, sau cu un judecător din instanța respectivă, ori procuror, sau atmosfera creată în urma săvârșirii unei infracțiuni a creat indignare în localitatea unde se desfășoară judecata, sunt motive pentru care se poate solicita strămutarea.

1. Pentru a solicita strămutarea unei cauze, trebuie să formulați o cerere pe care să o adresați Înaltei Curți de Casație și Justiție și pe care trebuie să o motivați.

Dacă dețineți înscrisuri care vin în sprijinul cererii dumneavoastră le puteți anexa la aceasta. Totodată, în cerere trebuie să faceți și mențiunea dacă sunt arestați în cauză.

2. La primirea cererii, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție poate dispune suspendarea judecării cauzei; această măsură poate fi dispusă chiar de Înalta Curte de Casație și Justiție după ce a fost investită cu judecarea cererii de strămutare.

3. Atunci când cererea de strămutare nu a fost formulată de dumneavoastră ci de alte persoane care au această posibilitate legală, veți fi înștiințată despre existența unei astfel de cereri de președintele instanței ierarhic superioare celei la care se află cauza dumneavoastră spre judecare.

Totodată, acesta vă v-a comunica termenul fixat pentru soluționarea cererii, întrucât în calitate de parte în procesul penal puteți trimite memorii instanței care soluționează cererea sau vă puteți prezenta la termenul fixat pentru soluționarea acesteia.

În situația în care vă prezentați la termenul fixat, instanța superioară v-a asculta și concluziile dumneavoastră.

4. Examinarea cererii de strămutare se face, însă, în ședință secretă.

5. Indiferent de titularul cererii de strămutare, Înalta Curte de Casație și Justiție poate dispune admiterea sau respingerea unei astfel de cereri fără a arăta motivele care au determinat luarea hotărârii.

6. Atunci când instanța supremă găsește întemeiată cererea, dispune strămutarea judecării cauzei și stabilește în ce măsură actele îndeplinite până la acea dată de instanța de la care se strămută cauza, se mențin.

7. Dacă instanța la care s-a aflat cauza a procedat la judecarea acesteia, hotărârea pronunțată este desființată ca efect al admiterii cererii de strămutare.